

Oberstlieutenant Oluf Holck og Hustru.

Skriftlig Beretning af Oberst Hans Peter *Tønder*,
meddelt af **C. C. W. F. Holck**, Capitain.

Oluf de Holckes Fader Probst i Tronhiems bye eller Stift 16[87] døde samme Aar. Enken kom til Tronhjems Bye med en Datter, 3 Aar gammel, og var høit frugtsomelig efter Probsten og døde i Barselsæng 2^d Dage efter at Barnet var født til Værden og blev døbt, med Nafn efter Faderen, Oluf de Holck. Disse tvende Fader- og moderløse Børn blev sænt i deres spædeste Alder til Nordlænderne til det saakaldede Helgeland til en Prest nafnlig Hornemand, som var beslægtet med Probstens afdøde Kone. Pigebarnet skal strax efter ankomsten til Helgeland bleven syg og død. Sønnen Oluf de Holck blev oplært i den bekjendte lærde Prest Hornemands Huus i mange Videnskaber, som Tegning, Matematich, Geometri, Chymi og Metahlernes Kiendelse, og da han var et skildent Cheni, blev han ved tiltagne alder mere og mere bekjendt for sine flittige Foretagelser i mange Ting. Da nu hans lærde Fosterfader ved Døden afgik, blev han raad at gaae i Krigstjenesten. da hans Videnskaber, som til den Tiid var sielden at forefinde, sat ham i Raab. Og da han var villig paa første Vink at tjene Enhver uden mindst interesse med Raad og Daad uden selv at kiende sit Værd, blev han nu, efter at han fandtes umistelig, Lieutenant og min Camerad, med den Underskiel jeg stod som Lient: i det første Bergenhussiske Regiment og han som Lieut: i det andet Bergenhussiske Rgmt. Vi vare begge ved Indtagelsen af Marstrand og Dynekilden, hvilket Deres Excelence behageligen maatte spørge Commandeur Flensborg og Commandeur Grodtschilling, som begge endnu leve om denne Oluf Holcks Influx udi adskillige Videnskaber og givne Raad med megen Sindighed, men naar det gjaldt mit og dit, da beholdt gierne Oluf Holck Overhaand, og de Svenske løb af med beholdne Hug. Commandeur Flensborg og Grodtschilling, som vidste, at han var stor Artillerist, vare Lieut: af Sø Etaten; og Oluf Holck og jeg bægge Trondhiemere af Nationale Infanteri Comandert paa Flaaden. Han blev kort derpaa taget som Adjudant hos General Lövendahl, og elsked for hans Videnskab, redelige Hjerte og Heltmod. 1718 ved Kong Carl den 12tes Dødsfald, saa tog han sig i Regarde af hans Comanderende General sydenfields, og løb paa Schie over Doverfield med Depecher til den Comanderende General Budde Nordenfields, og maatte drage Busk(?) for icke at blive overfalden og opædt eller synderrevet af Ulve. Han kom den 31te December 1718 til Trondhiem, hans

Fødebye. Hans medbragte Depecher bleve af hans Tornister udtagne, han kunde ei tahle af Frost og Kulde, han blev sat i Vand til over Knæerne, og Ansigtet blev belagt med Snee for at trække Frosten ud. Efter 24 Timer i et koldt Værelse kom han først til sig selv og kunde snakke. Tvænde andre Officerer blev sænt imellem Dahlerne udi samme Forretning, men var ikke saa løckelig at komme igiennem. Formodentlig i den horde Vintter forkommet af Kulde eller fortært af Udyr, eller og optaget og masacharent af Finden.

Lieut: Oluf Holckes medbragte Tidener til Trondhiem gjorde store Forandringer. Trondhiem var stærkt Bloqvert af Finden, som var Resolvert at løbe Storm. Den fintlige General til hans Ulykke forandrede sin desing og udi største Hast marskierte over Dahlerne, og sat hans Armee fast i det stærke Sneefald og faae eller ingen rædet, som er bekjendt.

1719 blev Freeds Stilstand, men den Norske Nationale fra Bergenhus Leen maatte Cantonere paa Grenserne. Nu blev ved Freeds Stilstanden mange Officierer sat paa 4rd maanedlig Vagt-Penge; Lieut. Oluf Holck til hans Ulycke, anseet som Naade, blev Staaende i andet Bergenhusiske Regiment i Nommer og Gagé men nun for at lætte Pensionerne blev alle paa Vagt Penge Staaende avancert til Compagnier; og uagtet at denne Oluf de Holckes Meritter i Krigens Tiid fra 1710 af at Reigne er os alle bekient, der vare med, da ei alene hans Videnskaber, men endog hans skiildne for andre vel overlagde Foretagende udmærkede hand sig med megen Berømmelse Fortrinet(!). Og da Nogle af denne officiers kiække meritte først blev Kong Friderich den 5te 1753 forelagt, blev hand strax fra Capitain til obristlieutenant gratis avancirt i 1ste Bergenhuske, General Major Lindgaars Regiment; denne hans avancement fornøiede ei lidet hans forige Camerater, der torde dristig sige at um han var bleven General havde han fortient Alt. Hans Character var langt fra de knælende Subiecter men undertiden tabes formeeget naar Tilbageholdenhed er for stærk; det var feilen her.

Da Deres Excelence er saa gratieux og paalægge mig at berætte Alt hvad jeg ved om denne thidt benefnte Oluf de Holck saa hedder jeg at Pardonere at jeg finder det for en Pligt at meddele dem Noget om Hans Frue: Hindes Nafn Ellen de Rosendahl og skal være af Baronelig Famillie, seer heroisk ud, goed Vækst og kongelig Næse, for et Fruentimmer mere end ordinair forvogen. Da de Nationale camperte i Brache, eller Eenerbær Hytter i Mangel af tælder ved Svinesund, reed hun sin Hæst dog i Fruentimmer Qvær-Zahl med Færdighed fra Frederikshald og til Leiren og besøgte sin Mand. Thidt blev skudt fra Svænsk Svinesund med Kanonkugler efter Rytteren og Skyds

Knægten som gik ved siden af Hæsten, at Kuglen slog i Jorden, at moratz stængte Hæst og Ryter; uagtet fandtes hos hende ei mindste Frygt.

Nock en anecdote om Denne brave og kierlige Kone moed sin Mand: Det hændte sig at hun og Mand fik Besøg i sit Eeget Huus; en hvis Capitain ved Nafn Hoyelse af pommersk Afkom, som icke meeget betyde uden at være Pralhans, for Ræst ingen Ting lært; men havde til Kone en Datter af obriste Düwahl. Denne Capt: Hoyelse viste sig Brutahl mod Holck; i det samme kom Holckes Kone ind søgte efter Mandens Korde, en Major Steen og Capitain Grove med fleere tilstæde af Regimentet gick imellem og icke vilde tillade Strid i Holckes eget Huus; da nu samme formodentlig havde giemt Lieut: Holckes Korde og huu saae Hoyelse stoed med trocken Korde moed hindes Mand, sagde hun i bortgaaende, Her Capt: bie et øyeblikk saa skal die strax blive courert; hun kom paa staaende Foed fra Mandens Rustkammer med en rusted Sabel; der Mand har Du Verje jeg ved Du forstaaer at bruge den. Holck gik strax løs paa Capt: hug ham i den Høyre Skulder, saa han blev halv lam for sin Levetiid; Holckes Kone bragte Banddaskier, heele Sælskabet hialp til at forbinde ham; Jeg vil holde mit Løfte Her Capt: sagde Frue Holck; nun er Die halv Courert, vær kun icke forsagt, her er Edicke, luckt dertil, saa gaar skræcken over. Til Manden: Hør Mand Du har fortient et Kys, Du er og bliver Dig altid selv liig.

Deres excellence skulde næppe troe, hvor det var mueligt at dette Par Egtte Folck paa Subaltairne gage har haft 12 Børn tilsammen, hvoraf endnu 9 ere levende 3 Døttre og 6 Sønner; deraf 3de officierer ved de Nationale og En Lieutenant ved Garde Corp des Grenadiers i Kiøbenhavn, og 2de i Civilstand, og Alle faaed en goed Opdragelse og skicker sig upaaklagelig vel alle sammen; Faderen var stædse et Exempel af en gudfrygtig Mand, og var i Særdeleshed Elsked af den Gieslige for hans mange Videnskaber, og havde meer i gierning, end Snak. Dette kan alle hans landsmænd bevidne saavel som hans Foresatte fra 1710 og saa længe Krigen varde.

Jeg Recomanderer mig i Deres Exoelences bestandige bevaagenhed, og henlever med meegen Devotion.

Bergen i Norge d 13de Junij 1754.

Deres Høy Grevelige Excelences!
underdanige og skyldigste Tiener

H P Tønder

obrist Lieut: med obersters Character
i første bergenuscke Regiment.

Paa den ene Side af en Fane, der efter Sønnen Capt. Jacob Elias H. blev ophængt i Breche Kirke (og nu er i Meddelerens Eje), læses følgende:

Høyædle og Velbaarne,

Hans Kongelige Majestets Velbestalter Obristlieutenant ved det første Bergenhuusiske Regiment.

HR. OLUF de HOLCH.

Fød i Trundhiem d. 20. November 1687, og døde i Leervigen udi Sogn d. 21. April 1759.

Efter Guds behagelige Raad er jeg med ELLEN IENSDATTER ROSENDAHL, som er fød 1690 d. 5. December paa Friderichshald, trolovet 1712 d. 10 April udi Friderichsstad udi Norge, og med hende i Ægteskab havt disse efterfølgende Børn:

1713. En Søn, IENS JACOBUS, fød den 22de Ianuarii udi Friderichshald, døde den 28. April 1713.
1714. En Søn, FRIDRICH CHRISTIAN, fød den 23de Maji udi Friderichstad.
1716. En Søn, IENS ISAC, fød den 10de November udi Friderichstad.
1719. En Søn, CARL PHILIP, fød den 2^{den} Juni udi Westbysogn paa Gaarden Tanem østenfields.
1720. En Datter SUSANNA GERHARDINA, fød den 9de September paa Wossevangen i Bergenhuuslehn, som blev trolovet med Velædle og Velbyrdigæ Hr. KNUD KRAFT, Hans Kongelig Majestet Velbestalter Kapitain ved det første Bergenhuusiske Regiment, som boede og døde paa Gaarden Brache.
1723. En Datter, KIRSTEN CATHARINA, fød den 9de Februari paa Padøen i Hordeland.
1724. En Søn, ANDREAS SEUALD, fød den 24de December paa Padøen.
1726. En Søn, JACOB ELIAS, fød den 6te October paa Gaarden Padøen paa Hordeland, død 1767 den 10de Ianuarii udi Leervigen udi Sogn; og denne min Søn, som her staaer¹⁾, har denne Fendel bekostet.
1729. Et dødfød Drengbarn den 2^{den} Februarii udi Bernestangen.
1731. En Datter, OLAUA MARIA udi Bernestangen paa Hordeland.
1733. En Søn, FRANTZ HENDRICH SOPHANIAS, fød den 12te Decbr. udi Hougsvigen, og døde paa Neste-Mielde Ao. 1736 den 23de Julii.
1735. En Søn, HANS HENDRICH HORNEMAND, fød den 2^{den} Julii paa Neste-Mielde paa Hordeland.

¹⁾ Paa den anden Side af Fanen findes denne Søns oliemalede Billede.